

บันทึกข้อความ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดเพชรบุรี
เลขรับ: 1268
วันที่รับ: 1/9/2569
เวลารับ: 13:27

ส่วนราชการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ๖๐ หมู่ ๓ ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
โทร. ๐๓๒-๗๗๒๘๕๒ โทรสาร ๐๓๒-๗๗๒๘๕๓ E-mail : ptscl๒๐๑๖@yahoo.com
ที่ กษ ๐๙๒๑.๔/ ๑๐๔๔ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๙
เรื่อง ขอส่งข้อมูลเพื่อประชาสัมพันธ์

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุก ๒ สัปดาห์ นั้น

ในการนี้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรีขอจัดส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๙ สิงหาคม - ๑ กันยายน ๒๕๖๙ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยทั่วกัน และให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อประชาสัมพันธ์เตือนภัยเกษตรแก่เกษตรกรใช้เป็นแนวทางแก้ไขป้องกันภัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้ได้แนบข้อมูลเตือนภัยมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ จำนวน ๑ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้ความอนุเคราะห์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ต่อไป

(นางสาวมลลิกา นวลแก้ว)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 19 สิงหาคม-1 กันยายน 2569

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	1. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรคใบจุดตากบ (เชื้อรา <i>Cercospora capsici</i>)	อาการของโรคมักพบในใบที่อยู่บริเวณด้านล่างของต้นก่อน แล้วขยายลุกลามไปยังใบที่อยู่ด้านบน อาการเริ่มแรกพบจุดเล็ก ๆ สีน้ำตาลค่อนขางกลม ต่อมาแผลขยายใหญ่ขึ้น กลางแผลมีสีขาวหรือสีขาวอมเทา ขอบแผลสีน้ำตาลเข้ม บางครั้งพบแผลมีสีเหลืองล้อมรอบ ถ้าโรคระบาดรุนแรง จะเกิดแผลจำนวนมาก และขยายหรือลามติดกันเป็นแผลใหญ่ ใบเหลือง หลุดร่วงก่อนกำหนด ต้นจะไหม้ไหม้ชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง นอกจากนี้อาจพบอาการของโรคได้บนกิ่งและก้านผล	1. จัดระยะปลูกพริกให้เหมาะสม ไม่ควรปลูกชิดกันเกินไป เพื่อลดความชื้นในทรงพุ่ม 2. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 3. หลีกเลี่ยงการให้น้ำช่วงเวลาเย็น 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บใบที่ร่วงหล่นไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงปลูก ไม่ทิ้งไว้ในบริเวณหรือข้างแปลง เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบโนมิล 50% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน
			2. โรคแอนแทรคโนส หรือโรคกุ้งแห้ง (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides, Colletotrichum capsici</i>)	โรคนี้นักพบบนผลพริกที่เริ่มสุก หรือก่อนที่ผลพริกจะเปลี่ยนสี อาการเริ่มแรกเป็นจุดหรือแผลชั่วขณะเล็กน้อย ต่อมาแผลขยายใหญ่ ลักษณะเป็นวงรีหรือวงกลม บริเวณแผลพบส่วนของเชื้อราเป็นตุ่มสีดำขนาดเล็กเรียงเป็นวงซ้อนกัน ในสภาพที่อากาศชื้นจะเห็นเมือกเยิ้มสีส้มอ่อน ซึ่งเป็กลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรค	1. เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์หรือต้นกล้าจากแหล่งที่ปราศจากโรค หรือถ้าเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ต้องเลือกจากผลพริกที่แก่เป็นโรค 2. ควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20-25 นาที ก่อนเพาะ 3. จัดระยะปลูกพริกให้เหมาะสม ไม่ปลูกชิดกันเกินไป และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อไม่ให้

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ผลเน่า ผลพริกที่เป็นโรคนี้จะโค้งงอบิดเบี้ยวลักษณะคล้ายกุ้งแห้งและร่วงก่อนเก็บเกี่ยว	แปลงปลูกมีความชื้นสูง ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบผลพริกเป็นโรค เก็บนำไปทำถายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมเนโกลเซบ 80% WP อัตรา 40-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรคลอรัซ 50% WP อัตรา 20-30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน 5. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรงควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรของโรค
			3. โรคเหี่ยวเหี่ยว (เชื้อแบคทีเรีย <i>Bacterial wilt</i>)	พบต้นพริกแสดงอาการของโรคเป็นหย่อม ๆ กระจายทั่วไปแปลงปลูก ลักษณะอาการเริ่มแรกต้นพริกแสดงอาการเหี่ยวในเวลากลางวันที่อากาศร้อนจัด และพุ่มกลีบมาปกติในเวลากลางคืนซึ่งมีอากาศเย็น โดยแสดงอาการในลักษณะนี้สลับกับ 2-3 วัน จากนั้นต้นพริกจะเหี่ยวทั้งต้นอย่างถาวรและตายในที่สุด โดยที่ต้นพริกยังคงเขียวอยู่ ให้สังเกตบริเวณโคนต้นจะมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อถอนต้นขึ้นมาจะพบอาการรากเน่า ถ้าตัดลำต้นตามขวางจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำและอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม	1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้นมาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ไม่พรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้มากกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก 3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทั้งวัน 3-4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				เมื่อนำไปแช่น้ำสะอาดประมาณ 5-10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวข้นคล้ายน้ำนม [bacterial exudate (ooze)] ไหลออกมา	4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อ พบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ชุดต้นที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และรีบปูนขาว บริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค 5. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้ กับต้นที่เป็นโรค 6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยว ผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรค ไปทำลายนอกแปลงปลูก 7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูก พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้สลับปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค
	2. มะเขือเทศ	ทุกระยะ การเจริญเติบโต	1. แมลงห้ำหาว ยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ทำให้ใบหงิกงอและเหี่ยวแห้ง ต้นแคระแกร็น นอกจากนี้ยังเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากเชื้อ ไวรัส	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน กำจัด เช่น ไดโนทีฟูแรน 1% GR อัตรา 3 กรัม ต่อหลุม ใช้รองกันหลุม สามารถป้องกันได้ ประมาณ 25 วัน หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เริ่มพ่นเมื่อมะเขือเทศ อายุ 5 วัน หลังย้ายปลูก โดยพ่นทุก 5 วัน จน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			2. โรคใบหงิกเหลือง (เชื้อไวรัส Tomato yellow leaf curl virus (TYLCV))	ใบยอดและใบอ่อน หดงอใบหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอดเป็นพุ่ม ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือเทศไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก	เริ่มออกดอก และพุ่มทุก 7-10 วัน ในระยะออกดอกติดผลอีก 3-5 ครั้ง 1. ใช้มะเขือเทศพันธุ์ต้านทานโรค 2. คัดเลือกกล้ามะเขือเทศที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคไว้ลงปลูก 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะมั่ง หนั้ว ยางวง กระพกรก ลำโพง โทงเทง และชีกาวา 4. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ หากพบต้นที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลายหรือฝังดินนอกแปลงทันที 5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหวั่นฆ่ายวสับซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น สารอิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ จีโฟพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กระเทียมขาว ตำลึง พงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			3. โรคเหี่ยวเฉียว (เชื้อแบคทีเรีย <i>Rolstonia solanacearum</i>)	อาการเริ่มแรกใบล่างจะเหี่ยวและลุกลาม ใบแก่ที่อยู่ด้านล่างมีอาการเหลือง และใบที่เหี่ยวจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ในระยะแรกจะแสดงอาการเหี่ยวเฉพาะเวลากลางวันที่อากาศร้อนจัด ต่อมาอาการเหี่ยวจะลามขึ้นจนถึงส่วนยอดถาวรทั้งวัน อาการจะลามขึ้นไปยังส่วนยอดขอบใบมีวงลงด้านล่าง เมื่อถอนต้นขึ้นมาพบว่ารากเกิดอาการเน่า และถ้าตัดลำต้นตามขวางจะน้ำใสขาว ภายใน 5-10 นาที จะมีเนื้อสีขาวขุ่น (bacterial ooze) ไหลออกมาตามรอยตัดเป็นสายละลายปนกับน้ำ หากอาการรุนแรงจะพบว่าภายในลำต้นกลวง เนื่องจากเนื้อเยื่อถูกเชื้อสาเหตุโรคทำลาย และมะเขือเทศจะตายในที่สุด	ใกล้แปลงปลูกมะเขือเทศ 7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนั้นมาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก 3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว ฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลง หลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทั้งเช้า 3-4 สัปดาห์ จึงเริ่มปลูกพืช 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโยนปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค 5. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค 6. ปรับระบบการให้น้ำ ควบคุมความชื้นในดินไม่ให้มากเกินไป เพื่อลดการเกิดโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				พบจุดสีเหลืองซีดที่ด้านบนของใบ เมื่อพลิกดูใต้ใบจะเห็นเป็นตุ่มบนสีเขียวขนาดเล็กซึ่งเป็นส่วนของเชื้อรา ต่อมาตุ่มบนจะขยายใหญ่/หากมีหลายตุ่มขยายมาชนกัน จะเห็นเป็นปื้นสีขาวขนาดใหญ่ ทำให้ใบบิดเบี้ยว หรือเป็นคลื่นไม่เรียบ ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และร่วงบางส่วน พบอาการของโรคที่ก้านใบ และลำต้น	1. ก่อนปลูกควรไปพลิกกลับหน้าดิน ตากแดดทิ้งไว้ระยะหนึ่ง และใส่ปุ๋ยหมักเพื่อปรับสภาพดิน 2. ใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค 3. ปลูกเมล็ดก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม 4. ไม่หว่านหรือหยอดเมล็ดแน่นเกินไป 5. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก 6. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะใบล่าง ๆ เมื่อพบผักบุ้งเริ่มแสดงอาการของโรคตัดส่วนที่เป็นโรคหรือถอนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ+เมทาแลกซิล-เอ็ม
	3. ผักบุ้งจีน	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรคราสนิมขาว (เชื้อรา <i>Albugo ipomoea-panduratae</i>)		

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลาการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				/	64%+4% WG อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชยาโซฟามิด 40% SC อัตรา 6 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชมอกซาปีล+แมนโคเซบ 8%+64% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 20-30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่ว โดยเฉพาะบริเวณด้านใต้ใบ พ่นซ้ำทุก 5-7 วัน และควรหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 7 วัน 7. หลังการเก็บเกี่ยว ควรนำเศษซากพืชไป ทำลายนอกแปลงปลูก 8. ในแปลงที่พบโรคระบาดรุนแรง ควรปลูก พืชชนิดอื่นหมุนเวียน
	4. ถ้าใช่	ติดผล-เก็บเกี่ยว	หมอนเจาะชั่วผล	หมอนเริ่มเข้าทำลายเมื่อลำไยเริ่มติดผลได้ ประมาณ 1 เดือน จนถึงระยะเก็บเกี่ยว ขณะ ผลลำไยยังมีขนาดเล็กน้ำหนักช่อน้อย ช่อผล ลำไยอยู่ในสภาพชู้ขึ้น ศีรษะจะวางไข่อ้อยู่ส่วน ปลายของผลลำไย เมื่อหมอนที่กออกจากไข่ จะเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในผล มองดู ภายนอกไม่เห็นรอยทำลาย เมื่อผ่าดูจึงเห็น รอยที่ถูกหมอนทำลาย ทำให้ผลที่ถูกทำลาย ไม่สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ จึงร่วงหล่น หมด ผลลำไยเมื่อมีขนาดโตขึ้น น้ำหนัก เพิ่มขึ้นช่อผลโค้งลง ศีรษะจะม้วนงอไข่อ้อยู่	1. รวบรวมผลลำไยที่ร่วงหล่นบริเวณโคนต้น จากการทำลายของหมอนเจาะชั่วผล นำไป ทำลายนอกแปลงปลูก 2. เก็บรวบรวมต้นตอของหมอนเจาะชั่วผลบนใบ ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจน แล้วนำไปทำลาย 3. หากมีการระบาดของหมอนเจาะชั่วผล พ่น ตัวยาสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 45 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				บริเวณใกล้ขั้ว ตั้งแต่เริ่ม จึงพบพบหมอนหรือมูลหมอนอยู่หัวผลเสมอ ทำให้ผลที่ถูกทำลายในช่วงนี้ร่วงหล่นได้ง่าย ถ้าไม่ร่วงชาวสวนยังขายไม่ได้ราคาดีอยู่ เพราะมองจากรายนอกไม่เห็นรอยทำลาย แต่ถ้าสังเกตดูให้ดีบริเวณใกล้ขั้วอาจพบรูเล็ก ๆ ปรากฏอยู่ ซึ่งเป็นรูที่หมอนเจาะออกมาเข้าตัวแก่ภายนอก	1. กำจัดวัชพืชรอบโคนต้นเพื่อลดความชื้นสะสม 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค 3. หากพบเริ่มมีการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรคลอโรซ 45% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7-10 วัน 4. หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคกิ่งแห้ง และหัวผลที่ติดอยู่บนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
	5. อะโวคาโด	ผลอ่อน-เก็บผลผลิต	โรคจุดดำ หรือ โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	อาการที่พบ พบจุดแผลสีน้ำตาลเข้ม หากอาการรุนแรงแผลจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ใบจะแห้ง และร่วง อาการที่ภายในใบ และส่วนช่อดอก พบ, แผลจุดหรือขีดสีม่วง ถ้าอาการรุนแรงแผลจะขยายลุกลาม ทำให้ก้านใบและกิ่งแห้ง หากเกิดที่ก้านช่อดอกจะทำให้ช่อดอกเหี่ยวแห้งหลุดร่วงก่อนติดผล อาการที่ผล ผลอ่อนพบจุดแผลสีน้ำตาลถึงดำ หากอาการรุนแรงผลจะหลุดร่วงก่อนกำหนด อาการบนผลแก่ มักพบในระยะใกล้เก็บเกี่ยว และหลังเก็บเกี่ยว พบแผลจุดสีน้ำตาลถึงดำ รูปร่างกลม ต่อมามีแผลขยายลุกลามเป็นแผลยุบตัวในเนื้อผล ทำให้ผลเน่า บางครั้งพบเมือกสีส้มซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล	

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	6. เงาะ	ผลอ่อน-เก็บเกี่ยว	1. เพลี้ยแป้ง	ดูคิกิน้ำเลี้ยงจาก ผล ก็อ่อน และช่อดอก เพลี้ยแป้งที่ทำลายผลจะพบบริเวณช่อดอก และโคนขนของผลเงาะ ถ้าทำลายรุนแรงในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลร่วง ในระยะผลแก่จะทำให้สกปรกเนื่องจากสิ่งขับถ่ายของเพลี้ยแป้ง และมียาต้านเกิดขึ้น	1. เพลี้ยแป้งบางชนิดอาจอาศัยอยู่ในดินบริเวณโคนต้นพืชหรือรากพืช และมีมดเป็นตัวพาไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืชอาหาร ควรตัดแต่งกิ่งเงาะ เพื่อลดการเป็นพาหะของมดพาไปยังต้นอื่น ๆ และควรรีใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเคี้ยว ผูกรอบต้น เพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินได้ขึ้นมาบนต้น 2. ถ้าพบระบาดในปริมาณไม่มากอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่าง ๆ ของต้นเงาะ ควรตัดส่วนที่ถูกทำลายและนำไปทิ้งนอกแปลง 3. ถ้าระบาดรุนแรง พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตรจากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเคี้ยวผูกรอบโคนต้น ป้องกันมดและเพลี้ยแป้งได้ขึ้นมาบนต้น
			2. โรคราดำ (เชื้อรา <i>Capnodium</i> sp., <i>Meloida</i> sp.)	พบคราบราสีดำบนส่วนต่างๆ ของพืช ได้แก่ ใบ กิ่ง ก้านดอก ช่อดอก ช่อดอก และร่องขน หากมีคราบราดำบนใบ จะส่งผลให้พืชรับแสงได้ไม่เพียงพอ หากมีราดำขึ้นปกคลุมช่อดอกจะทำให้ไม่สามารถผสมเกสรได้และช่อดอกร่วง ถ้าราดำขึ้นปกคลุมผล จะทำให้ผิวผลไม่สวย ผลสุกบวมกร จ้าหวายไม่ได้ราคา มักพบโรคในช่วงที่มีการระบาดของแมลงปากดูด	1. พ่นน้ำเปล่าล้างคราบราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อ 2. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสม ไม่ให้เหมาะสมต่อการเกิดโรค และทำลายแหล่งอาศัยของแมลงปากดูดที่มาขึ้นถ้ำยน้ำหวาน 3. เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยแป้งขับถ่ายได้ สามารถป้องกันกำจัดโดยการใช้สารฆ่าแมลง เช่น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				โดยเฉพาะเพลี้ยแป้ง และมดยังเป็นตัวช่วยเคลื่อนย้ายตัวอ่อนของแมลงไปยังข้อผลอื่น ๆ	คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 4. ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่องถูรอบโคนต้น ป้องกันเพลี้ยแป้ง และมดแต่ขึ้นมาจากต้น
	7. กลองกอง	ติดผล-เก็บผลผลิต	โรคราดำ (เชื้อรา <i>Capnodium</i> sp., <i>Meloida</i> sp.)	พบคราบนราสีดำติดตามส่วนของช่อดอก ช่อผล ทำให้ดอกเกิดโรค หรือเหี่ยว และหลุดร่วง บางครั้งอาจทำให้มีติดผล ถ้าเป็นโรคในระยะผลอ่อน อาจทำให้ผลเหี่ยวและหลุดร่วง โดยโรคราดำมักพบในช่วงที่มีการระบาดของแมลงปากดูด โดยเฉพาะเพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้ง	**** ไม่ควรพ่นสารในช่วงดอกบาน และระยะ ป้องกันผลกระทบต่อการผสมเกสร 1. พ่นน้ำเปล่าล้างคราบนราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค 2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เบนโนมิล 50% WP อัตรา 6-12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร บนช่อผล ทุก 14 วัน 3. เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้งซึ่งตัวอ่อนสามารถป้องกันกำจัดโดยการใส่สารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไคโบเมทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกแมม 25% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร **** ไม่ควรพ่นสารในช่วงดอกบาน และระยะ

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				เริ่มติดผลอ่อน ควรหยุดพ่นอย่างน้อย 7 วัน ก่อนเก็บผลผลิต	
	8. ถั่วเหลือง	เจริญเติบโต ทางด้านลำต้น	1. หนอนกระตุ้ก	เข้าทำลายตั้งแต่ตัวเหลืองเจริญเติบโตทาง ลำต้นและใบ จนถึงระยะออกดอกและติดฝัก หนอนที่ฟักออกมาจากไข่ใหม่ ๆ จะอยู่รวมกัน เป็นกลุ่ม และผิวใบด้านล่าง ทำให้เหลือแต่ เส้นใบ เมื่อผิวใบแห้งจะมองเห็นเป็นสีขาว เมื่อหนอนโตขึ้น จะแยกกลุ่มออกไปกัดกินใบ ทั่วทั้งแปลง โดยหนอนจะกัดกินจากขอบใบ เข้าไป	พ่นเชื้อไวรัสของหนอนกระตุ้ก อัตรา 50 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 1-2 ครั้ง เมื่อพบการระบาด หรือ พ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทรีน 2.5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อใบถูก ทำลาย 30 เปอร์เซ็นต์ ในระยะก่อนออกดอก
			2. หนอนม้วนใบ	หนอนที่ฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ จะอยู่รวมกัน เป็นกลุ่ม ชักโยบาง ๆ คลุมตัวไว้ แล้วกัดกิน ผิวใบ เมื่อหนอนโตขึ้นจึงกระจายกันออกไป ทั่วทั้งแปลง สร้างใยยึดใบพืชจากขอบใบของ ใบเดียวเข้าหากันหรือยึดใบมากกว่า 2 ใบ เข้าหากันแล้วอาศัยก้นอยู่เหนือใบนั้นจนหมด แล้วเคลื่อนย้ายไปทำลายใบอื่นต่อไป	พ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทรีน 2.5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อใบถูกทำลาย 30 เปอร์เซ็นต์ ก่อนออกดอก
			3. แมลงหุ้มขา ยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดน้ำเลี้ยงจากใบแก้ว ทำให้ใบหงิกงอ ต้นถั่วเหลืองแคระแกรน และ เป็นพาหะนำโรคใบยอดเย็น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ ทำให้ผลผลิตของถั่วเหลืองลดลง	พ่นสารฆ่าแมลง สไปนโตรอะแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร หรือ ไพแอมพราลิไพแรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอบนิคามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพรีด 5% EC อัตรา 20

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพรีด 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียมออยล์ 83.9% EC อัตรา 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นสารฆ่าแมลงได้ใบพืชเมื่อพบแมลงหมีขาวระบาดมาก พ่น 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทรีน 2.5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยอ่อนตัวเหลืองระบาดมาก พ่น 1-2 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน
			4. เพลี้ยอ่อนตัวเหลือง	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ ของพืช ทำให้ต้นอ่อนเหลืองและทรน ใบหงิกงอ ทำให้ผลผลิตลดลงมากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์	พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทรีน 2.5% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบเพลี้ยอ่อนตัวเหลืองระบาดมาก พ่น 1-2 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน
	9. ข้าวโพดหวานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ออกดอก - ติดฝัก	1. เพลี้ยอ่อนตัวโพด	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ ของใบ และช่อดอกตัวผู้ ถ้าช่อดอกมีเพลี้ยอ่อนเกาะกินอยู่มากจะทำให้ช่อดอกไม่บาน การติดเมล็ดน้อยและทำให้เมล็ดแก่เร็วทั้งๆ ที่เมล็ดยังไม่เต็มฝัก หากมีการระบาดมากจึงพบการตายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของลำต้นกาบหุ้มฝัก โดยเพลี้ยอ่อนชนิดนี้มีปากเป็นมาจากแปลงใกล้เคียง ตั้งแต่ข้าวโพดอายุประมาณ 15 วันหลังจากนั้นอีก 1-2 สัปดาห์ จะพบเพลี้ยอ่อนออกสู่เป็นหัวอ่อนรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ โดยเฉพาะบริเวณใต้ใบล่าง ๆ และเพลี้ยอ่อนค่อย ๆ แพร่ขยาย	1. ในแหล่งที่มีการระบาดเป็นประจำในฤดูแล้งหากสำรวจพบเพลี้ยอ่อนตัวโพดแพร่กระจายจากใบล่างขึ้นมาและเห็นปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ หัวทั้งแปลง ควรป้องกันกำจัดก่อนข้าวโพดแทงช่อดอกตัวผู้ หรือก่อนดอกบาน จะให้ผลในการควบคุมได้ดี 2. หากมีการระบาดเกิดขึ้นเฉพาะจุด พ่นสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทา-ไซฟลูทรีน 2.5% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดอะซีโนน 60% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อ

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				จากใบล่างขึ้นมามีใบใบเรียว ๆ และขยายพันธุ์ เพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว จนพบปริมาณสูงสุด ในระยะข้าวโพดกำลังผสมเกสร มักพบภาวะ เป็นกลุ่ม ๆ ดุดกึ้นน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของ ต้นข้าวโพด เช่น ยอด กาบใบ โคนใบ กาบฝัก และจะพบมากที่สุดในบริเวณข้อดอก ทำให้บริเวณ ที่ถูกดุดกึ้นแสดงอาการเป็นจุดสีเหลืองปนแดง	น้ำ 20 ลิตร **** การพ่นสารฆ่าแมลงในระยะออกดอก ควรพ่นเฉพาะจุด เมื่อพบความหนาแน่นของ เพลี้ยอ่อนมากกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ ของข้อดอก **** ควรหลีกเลี่ยงพ่นสารเมื่อตรวจพบตัวเต็มตัว และแมลงทางหนีบ ซึ่งเป็นตัวห้ำของเพลี้ยอ่อน หลังจากข้าวโพดติดฝักแล้ว
			2. เพลี้ยไฟ	เพลี้ยไฟดูดกินน้ำเลี้ยงตามข้อดอกข้าวโพด และดูดกินน้ำเลี้ยงที่ใหม่ข้าวโพด ซึ่งหากพบ เพลี้ยไฟลงทำลายไหมก่อนที่การผสมเกสรจะ เกิดขึ้น จะทำให้ไหมแห้ง ผลผสมเกสรไม่ได้ฝักที่ได้ จึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดฟันท่อขึ้น	พ่นสารฆ่าแมลง ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทรอะเซฟออส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อ น้ำ 20 ลิตร **** พ่นเฉพาะจุดเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดใน ระยะออกดอก และพ่นเฉพาะฝักที่เพลี้ยไฟลง ทำลายไหม

รายงาน

: สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวกส.เพชรบูรณ์, ศวกพ.นครปฐม, ศวกส.เชียงใหม่ และ ศวกส.ชุมพร

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก กลุ่มวิชาการ ศวร.เชียงใหม่

: กลุ่มวิจัยโรคพืช กองวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้ก่อกอง : กองวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช